लहना
व्यवसायिक पत्रकारिता, थौंया आवश्यकता
LAHANA WEEKLY वा:पौ

सा:गु भिंगु मरिचरिया निंतिं
लुमंका दिसँ !
लक्ष्मण गमाल 'चिलंमि'
प्रोप्राइटर
लाखा छेँ
LAKHA CHHEN
सोन्हखुट्टे, वडा नं. १६, यैं, फोन नं.: ४३६०७५८

थुकि दुने

आः नं जेबी टुहुरे अन्यायलय् लानाच्वंगु दनि
दिलिप शाही 'शान्तियज्जु' – २

चथाः पूजा यायेबलय् चन्द्रमा स्वस्वं पुजा यायेगु ख हे मखु
धनेशराज राजोपाध्याय – ३

नेपाल भाषा साहित्य क्षेत्रया थीगु छ्गः नक्षत्रया अवशान
रुक्मिणी श्रेष्ठ – ४

कोरोना खनाः ग्याःपिं द्यःपिं
राजा शाक्य – ५

यैंयाःया सवःभकु व ख्वाःपाः दयेकीम्ह तेजबहादुरया बाखं
नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ – ६

स्वबासी/बेनिसा, विर्ता, छुट जग्गा दर्ता अन्योलय्
आयोग व मन्त्रालय दथुइ ल्वापु

> मन्त्रालयया अधिकारीं धाःसा बेनिस/स्वबासी जग्गा दर्ता याय्गु जिम्मेवारी नं आयोगया हे जूगु धयादिल । आयोगया ज्या कर्तव्य अधिकारय् स्पष्ट व्यवस्था मदुसां भूमि सम्बन्धि समस्या समाधान आयोग गठन आदेश, ०७६ या दफा २६ य् बिर्ता उन्मूलन, जग्गा नापजाँच, मालपोत ऐनं अधिकार प्रत्यायोजन याःगु मन्त्रालयया धापू दु ।

लहना संवाददाता

यल हरिसिद्धिया रैथाने धर्म महर्जनया स्वबासी पुस्तौं न्ह्यःनिसें च्वनावःगु छेँबुँ ४ आना १ पैसा दु। साविक ९ वडा २६ कित्ता जग्गाय् वय्कःया मौलिक शैलीया छेँ दु। वय्कःया छेँया २०२१ सालय् नापी जूगु इलय्या फिल्डबुक दु। मालपोत, बिजुली, खानेपानीया महसुल पूगु रसिद नं दु तर, सरकारं स्वबासी जग्गा दर्ता मचाय्कूबलय् दक्वं दसि दयाः नं वय्कलं लालपूर्जा काय्मखंनि। पूर्जा मदुबलय् न दाजकिजाया अंशवन्दा याय्जिल, न बैंकय् धितो तय् हे। मीगु वा कित्ता याय् नं मजिल। पुस्तौंनिसें भोगचलन यानावःगु तर, दर्ता मचाःगु हुनिं लालपूर्जाबिहिन जूगु अवस्थाया थ्व ला प्रतिनिधि पात्र जक खः। सरकारं बेनिसा, स्वबासी, विर्ता व छुट जग्गाया दर्ता ताः इलंनिसें बन्द यानातःबलय् स्वनिगःलिसें काभ्रेया पलाँति, झापाया लखनपुर, कास्कीया पोखरा लेखनाथ, पाल्पाया रामपुर, तनहुँया दुलेगौडा, सुर्खेतया कोटमाझखर्क, महोत्तरीया बुटवललिसें देय्न्यंक पुस्तौंनिसें च्वनावःगु बस्तीया बासीन्दा बामय् कानाच्वंगु दु।

मालपोत विभागया कथं छुट जग्गा २०६८, विर्ता २०५९ व स्वबासी/बेनिसा जग्गा भुखाय् पिडितयात लक्षित यानाः २०७३ य् खुलाया लागिं चाय्केधुंकाः दर्ता बन्द दु। जग्गा दर्ता बन्द जूबलय् सर्वसाधारण मारय् लातं नं न त भूमि व्यवस्था मन्त्रालयं च्यूताः बिल, न त भूमि सम्बन्धि समस्या समाधान आयोगं हे। निगुँ निकाय थुकथंया जग्गा दर्ता याय्गु अधिकार छम्हं मेम्हेसित क्यनाः लिचिलावःगु दु।

'मन्त्रालयं आयोगयात मुलत सुकुम्बासी व अव्यवस्थित जग्गा व्यवस्थापनया जक जिम्मेवारी ब्यूगु दु। स्वबासी/बेनिसा थुज्वःगु जग्गा दर्ताबारे स्पष्ट अधिकार क्वःछिनाब्यूगु मदु' आयोगया पदाधिकारीं धयादिल।

मन्त्रालयया अधिकारीं धाःसा बेनिस/स्वबासी जग्गा दर्ता याय्गु जिम्मेवारी नं आयोगया हे जूगु धयादिल। आयोगया ज्या कर्तव्य अधिकारय् स्पष्ट व्यवस्था मदुसां भूमि सम्बन्धि समस्या समाधान आयोग गठन आदेश, ०७६ या दफा २६ य् बिर्ता उन्मूलन, जग्गा नापजाँच, मालपोत ऐनं अधिकार प्रत्यायोजन याःगु मन्त्रालयया धापू दु।

हरिसिद्धिया स्थानीय अधिवक्ता अष्टकुमारी महर्जनया धापू कथं दर्ता चाय्केगु/मचाय्केगुबारे सरकारया स्वयां नं हाउजिङ, प्लानिङ याइगु ततःधंपिं व्यापारी व भूमाफियाया निर्णय कथं जुइगु जूगुलिं समस्या वःगु खः। 'दर्ता मचाःबलय् राज्ययात राजश्व दुहांवयाः देयूया अर्थतन्त्र बल्लाकेत ग्वहालि जुइ' तर, थुखेपाखे सरकारया ध्यान वनेमफुनि' महर्जनया धापू दु।

०७६ चैतय् भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोग गठन जुल। व धुंकाः न आयोगं यात न त मन्त्रालयं हे। प्रधानमन्त्री शेरबहादुरं याःगु आयोग खारेज सर्वोच्चं तत्काल मयायूत अन्तरिम आदेश ब्यूगु दु। अन्तरिम आदेश ब्यूसां आयोगयात ज्या याइम्ह अधिकारी धाःसा मब्यू। 'आयोगयात अधिकार प्रत्यायोजन याःसां बेनिसा, स्वबासी, छुट व बिर्ता जग्गा सुकुम्बासी वा अव्यवस्थित बसोबास अर्न्तगत व्याख्या यानाः दर्ता याय्माःगु बाध्यता दु। थ्व अर्न्तगत व्याख्या यानाः दर्ता याःबलय् निवेदकं दर्ता याय्त्यंगु बाहेक मेगु सम्पत्ती नं स्वानाः न्युनतम ८ निसें २ सय प्रतिशततक्क राज्ययात राजश्व पुलेमाः' भूमि सम्बन्धि समस्या

ल्यं ७ पेजय्

भाषासम्बन्धी प्रतिवेदन प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवायात लःल्हात

सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ

भाषा आयोगं प्रदेश दुने दुगु थीथी भाषायात सरकारी कामकाजया भाषाया लागि सिफारिस याःगु दु। आयोगया अध्यक्ष डा. लवदेव अवस्थीं प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवायात सरकारी कामकाजया भाषासम्बन्धी प्रतिवेदन लःल्हाःगु खः। २०७३ भदौ २३ गते गठन जूगु आयोगं न्यादँया दुने सरकारी कामकाजया भाषा सिफारिस याय्त मुख्य कार्यादेश वंगु खः।

आयोगं प्रदेश १ य् मैथिली व लिम्बु भाषायात सरकारी कामकाजया

ल्यं ७ पेजय्

सम्पादकीय

सुरक्षायात ध्यानय् तयाः यँयाः हने, यँयाःया भिन्तुना

क्वाः छगू न्यने, सत्ताय् थ्यनकि पास याय् थें, प्रतिपक्षय् च्वनकि विरोध याय् थें, व छु खः ? लिसः बियादिसँ। जिं स्वय् थ्व क्वाःया लिसः उलि थाकूगु मखु, न्ह्याम्हेसिनं नं याउँक हे धयाबी। सत्ताय् च्वनकि व हे खँ पायूछि खनीगु, प्रतिपक्षय् च्वनकि व हे गलत खनीगु ला नेपाःया राजनीतिक पार्टीतयूगु ल्वय् हे जुल। आः स्वयादिसँ ले, न्हापा दल विभाजन सम्वन्धि अध्यादेश ओली नेतृत्वया सरकारं हयूत्यंबलय् थ्व हे काँग्रेस पार्टी मखुला, विरोध याःगु ? आः थ्व हे काँग्रेस नेतृत्वया सरकारं हे दल विभाजन सम्वन्धि अध्यादेश हयाः माधव कुमार नेपालयात एमालें बायावयाः नेकपा एकिकृत समाजवादी अले महन्थ ठाकुरयात जनता समाजवादी पार्टीं ब्यागः जुयावयाः लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी (लोसपा) गठन यायूत लँ चायूकाबिल। आः थुगु अध्यादेशयात हाकनं निस्क्रीय याइगु हुइनाभुइना दु। आः निस्क्रीय याःसां जि हे जिल नि। नेकपा एस व लोसपा गठन जुइमाःगु जु हे जुल, आः उगु पार्टी सरकारय् दुहां वय् नं जि हे जिल। ज्या सिधय् हे धुंकल, अध्यादेश निस्क्रीय जुलं छु पात ? न्हापा थ्व हे काँग्रेसलिसेंया तत्कालीन विपक्षी दलं संसद विघटनया विरोध याःगु खः नि। संसदपाखें यायूमाःगु ज्या, अध्यादेश हयाः छाय् यानाः धकाः सः तसः याःगु मखुला। आः हाकनं थ्व हे पार्टीं संसदया बजेट अधिवेशन अन्त्य यानाः अध्यादेश हयाः ज्या यानाच्वन। धायूबलय् न्हापा ओली नेतृत्वया सरकार व आः देउवा नेतृत्वया सरकारय् पाःगु छु ले ?

पाःगु ला खास छुं हे मखुत, खाली ख्वाःया उं व नां जक पात। आः न्हाचःया क्वाःया लिसःपाखे वने। खयूतला छिं उकिया लिसः बिचाः नं यानादीधुंकल जुइ। अले छिगु बिचाः शतप्रतिशत पायूछि हे खः धइगु जिं स्यू। खः, पक्कां हे खः, सत्ताय् थ्यनकि पास यायूमास्ते वइगु, प्रतिपक्षय् थ्यनकि राष्ट्रवाद दासि वयाः विरोध याय् मास्ते वइगु व हे खः, एमसीसी अर्थात अमेरिकाया विकासे परियोजना मिलिनियम च्यालेन्ज कर्पोरेशन। च्वय् धयाकथं भतीचा मजू धाःसां ज्यू। छायूकि नेपाली काँग्रेस पार्टीं ला एमसीसीया गबलें विरोध याःगु हे मदु। न्हापा शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री जुयाच्वंबलय् हे एमसीसी सम्भौता जूगु खः। आः थःगु हे पालय् जूगु सम्भौता थम्हं हे छु विरोध याइ। तर थ्वयां न्ह्यः प्रतिपक्षय् दुगु मेमेगु पार्टीतयूसं न्हापा ला एमसीसीया विरोधय् सः ततःसः याःगु खः। आः वयूकःपिनिगु सः सुत थें च्वं। एमसीसीया विरोध उलि तायूमदु।

एमसीसीया विरोध यायूमाः कि माः, एमसीसी सम्भौता संसदं पारित जुइ ज्यू कि मज्यू थुकियात लिपा हाकनं दुवाले। तर थन ल्ह्वनेत स्वयागु विषय मेगु हे खः। नेपाःया राजनीतिक दलतयूसं, नेतातयूसं नेपाःमि जनतायात धात्थें मुर्ख हे तायूकूगु खत ला ? व हे खँय् गबलें विरोध यात, गबलें समर्थन यात। अले भ्री जनता नं उलि हे ल्वः नि। थम्हं समर्थन यानाम्ह नेता वा पार्टीं धाःगु खँ जुल कि मिखा तिस्सिनाः ब्वाँय् जुइ नि भ्री नं। मिखा चायूकेगु मखुला आः ?

च्वमिपिन्त इनाप

लहना वाःपतिइ लेख, रचना, रिपोर्ट व समाचार छ्वयादीफइ। छिकपिंसं छ्वयादीगुयात थुगु वाःपतिइ थाय् बियाच्वना। पिदंगु च्वसुयात उचित पारिश्रमिक बीगु नं सुचं बियाच्वना।

लहना वाःपौ
फ्वोछैं, यें
lahana.news@gmail.com

आः नं जेबी टुहुरे अन्यायलय् लानाच्वंगु दनि

दिलिप शाही "शान्तियज्जु"

नेपाःया राजनीतिइ लेखक, कलाकार, गीतकार अले संगीतकारया नं उलि हे भूमिका दु गुलि राजनीतिक नेतृत्वया दु। राजनीतिक नेतृत्वयात थौंया अवस्थाय् थ्यंकेगु निर्तिं उकथंया लेखक, कलाकार व गीतकारपिन्सं भूमिका म्हितूगुयात कयाः आःतक मूल्यांकन यायूगु ज्या धाःसा जुयाच्वंगु मदु। पञ्चायती कालय् राजनीति यायूगु धयागु ख्याः खँ मखु। उगु इलय् देशय् आपालं धयाथें पार्टीतयूसं खुल्ला रुपं राजनीति यायूगु कल्पना तकं याय् मफयाच्वंगु ई खः। पञ्चायत विरुद्ध छुं छसः जक थ्वयूकल धाःसां जेलनेलया सजाय फयूमाःगु अवस्थाय् नं देशय् ह्यूपाः हयूमाः धकाः न्ह्यज्यनाच्वंपिं राजनीतिक नेतातय् निर्तिं कार्यकर्ताया आवश्यकता जुयाच्वनी। अले अज्याःपिं कार्यकर्ता उत्पादन यायूगु ज्या याइ। राजनीतिक रुपं ब्वलंगु म्ये व संगीतं।

पञ्चायत कालय् भूमिगत रुपं जूसां थीथी गाम्ये जुइगु अज्याःगु सांस्कृतिक माहोलं आम जनतायात शोषण, उत्पीडन व देयूया राजनीतिक अवस्थाया बारे जानकारी बीगु ज्या यानाच्वंगु जक मखसें जनकलाकारया शक्तिया बलं आपालं ल्यायूम्हत तत्कालीन इलय् देयूया राजनीतिइ कुहां वनीगु स्वभाविक खः।

उकथं तत्कालीन मालेकालीन इलय् राजनीतिक रुपं जनतयात चेतना थनेगु ज्याय् न्ह्यज्याःम्ह छम्ह सांगीतिक कलाकार खः जेबी टुहुरे। वास्तवय् वयूकःया पूवंगु नां जुठबहादुर खड्गी खः। २००१ कार्तिक १५ गते धरानय् जूम्ह वयूकः कृष्णबहादुर खड्गी व दानदेवी खड्गीया तःधिकःम्ह काय् खः। मध्यम वर्गीय परिवारय् जन्म जूम्ह वयूकलं स्कुलया औपचारिक शिक्षा धाःसा काय् मखं। उकिया मू कारण खः अबुया न्हापा वसः मीगु ज्या याइगु। वसः मीत गबलें गन वनेमाः गलबें गन। अथेजुयाः छगू हे थासय् थातं च्वनेगु धइगु उगु ईया व्यापारीतयूत तःधंगु समस्या। सामान ज्वनाः वनेबलय् गबलय् गन थ्यनी धायूफइगु अवस्था मखु। उगु ई आः थें सवारी साधनया व्यवस्था दुगु ई नं मखु। सलयात सामान कुबुइकाः गां गां चाहिलेगु चलन खः। अथे जुयाः वयूकलं औपचारिक शिक्षा कायूमखंगु खँ थःगु आपालं अन्तर्वार्ताय् नं धयादीगु दु। २०२१ सालय् वयूकःया अबु मदयूवं वयूकलं थःत टुहुरो खंकादिल। अथेजुयाः वयूकलं थःगु नांया ल्यूने टुहुरे तयूगु यानादिल।

वयूकःया मचाबलयूनिसेंया छगू सोख प्याखं हुलेगु अले म्ये हालेगु नं खः। थ्वहे सोखं यानाः वयूकः २०१० सालंनिसें औपचारिक रुपं सांगीतिक क्षेत्रय् लाःवन सा २०२० सालं धाःसा वयूकलं मुक्कं कम्युनिष्ट विचारधारा लिसे स्वापू दुगु म्ये हालेगु यानादिल। अथे ला थ्व स्वयां न्हापा वयूकलं थीथी कथंया म्येय् थःगु सः मब्यूगु मखु। तर गुबलय् वयूकःयाके राजनीतिक चेतना ब्वलन, वयूकलं अप्वः धयाथें शोषित पीडित जनताया म्येय् थःगु सः थ्वयूकादिल। जनताया म्ये, विद्रोहया म्ये हालीगु कारणं यानाः हे वयूकलं तःक्वः हे जेलजीवन नं हनेमाल।

पञ्चायती कालय् आन्दोलनया निर्तिं न्ह्यायूत ला जनताया साथ दइगु स्वभाविक खः। तर उगु इलय् पार्टीतयूगु छगू समस्या धइगु आर्थिक समस्या खः। उगु इलय् जनवादी गायक टुहुरेयात नं आर्थिक अभाव मजूगु पक्कां मखु। थःगु आर्थिक अभाव पूवंकेत कापः पसः तयूगुया लिसें तरकारी मीगु, किताव पसः तयूगु व होटेल तकं चले यानादिल।

वयूकलं हालादीगु आपालं जनवादी म्ये उलि हे चर्चित जूगु दु। उकि मध्ये 'आमा दिदी बहिनी हो, कति बस्छौ दासी भई, सुखको सधैं प्यासी बनेर' म्ये तकसं हे चर्चित म्ये खः। वयूकलं थुगु म्ये हालीबलय् आपालं दर्शकतयूसं हुटिङ याइगु जक मखसें थःपिं हे प्याखं हुलेत तकं याइ। थ्व छगू वयूकःया बिस्कं सफलता खः। अथे ला वयूकलं थीथी चर्चित म्हे हालादीगु दु, गथे कि 'बसाइँ हिँड्न ताँतीले, चौरी चर्ने ठाउँ, दुःखको भोज, रातको अनिँदो'।

पञ्चायती कालय् आन्दोलनया निर्तिं न्ह्यायूत ला जनताया साथ दइगु स्वभाविक खः। तर उगु इलय् पार्टीतयूगु छगू समस्या धइगु आर्थिक समस्या खः। उगु इलय् जनवादी गायक टुहुरेयात नं आर्थिक अभाव मजूगु पक्कां मखु। थःगु आर्थिक अभाव पूवंकेत कापः पसः तयूगुया लिसें तरकारी मीगु, किताव पसः तयूगु व होटेल तकं चले यानादिल। तर छुं नं व्यवसायलय् वयूकः थःगु जीवन निर्वाह यायूत सफल धाःसा जुइ मफुत।

निरन्तर न्ह्यदँ तक वयूकलं थःगु राजनीतिक जीवन एमालेयात बियादिल। उकथं हे पञ्चायतकालया अवसान लिपा बहुदलीय व्यवस्था स्थापना जुइधुंकाः नं वयूकलं एमालेया जनमत खाकेगु निर्तिं देयून्यंकं हे राजनीतिक जागरणया म्ये हालादिल। २०४६ साल लिपा एमालेयात जनताया दथुइ स्थापित यायूत तःधंगु योगदान बियादिल। उगु इलय् वयूकलं देयून्यंकं हे संकल्प गीति ज्याइव्वःपाखें मेचीनिसें महाकालीतक यात्रा यानादिल। तर लिपांगु इलय् वयाः धाःसा वयूकलं एमालेय् तुं च्वनाच्वनेगु उचित मतायूकल। उकीया मू कारण धइगु एमालें वयूकःया योगदानयात कदर मयाःगुलिं हे खः। निश्चित खः, छम्ह स्वाभिमानी गायकयात गुगु पार्टीया निर्तिं थम्हं जीवनभर लगानी याना, अन हे कदर मजुल धाःसा अन च्वनाच्वनेगु उलि उचित मतायूफु। सायद वयूकलं नं अज्याःगु हे महसुस यानादिल जुइमाः।

लिपांगु इलय् वयूकः एमाले त्वःताः माओवादी दुहांभ्फाल। सायद वयूकः छम्ह नेवाःया कायूमचा जूगुलिं नं एमालें वयूकःया योगदानयात कदर मयाःगु खःला ? वयूकःयाके एमालेया पुलांपिं पासापिंप्रति छगू गुनासो दु, व खः सत्ताय् थ्यनेवं पासापिं हिले यः खनी, जनता धाःसा न्ह्याबलें अन्यायलय् लानाच्वनंगु दु। एमालेपाखें दुःखी जुयाः वयूकः २०६६ सालय् माओवादीइ दुहांभ्फाल व निक्वःगु संविधानसभाय् वयूकः संविधानसभा दुजः नं जुयादिल।

आः नं आपालं जेबी टुहुरेपिं अन्यायलय् लानाच्वंगु दु। अभ्र नं नेपाःयात स्वर्ग दयूके धकाः म्हगस म्हंकूपिं गुलिखे नेता कार्यकर्ताया हविगत स्वयूगु खःसा टुहुरे गुगु वर्गया म्हगस म्हंकूगु खः, उगु वर्ग अन हे तुं दनि। बस ह्यूगु दुसा व्यवस्था ह्यूगु दु, तत्कालीन व्यवस्थाया विरुद्ध विद्रोहया नारा थ्वयूकूपिं नेतात ह्यूगु दु। आम शोषित पीडित जनताया अवस्था आः नं छुं कथं नं ह्यूगु मदु। जीवनभर थःत जनताया निर्तिं फ्याना वयाच्वंम्ह वयूकलं वंगु भदौ १० गते थ्व संसार त्याग यानादिल। खः, नेपालय् कम्युनिष्ट आन्दोलनयात स्थापित यायूगुलिइ आपालं नेवाःतयूगु तःधंगु योगदान दु। उगु हे योगदानया छगू दसु जेबी टुहुरे नं खः। तर थःत कम्युनिष्ट नेता धाःपिन्सं अभ्र नं जेबी टुहेरे थेंज्याःपिं जनताया मन मनय् च्वनाच्वंपिंत गुलि तक कदर याइ खः स्वयूगु ल्यं हे दनि।

चथाः पूजा यायेबलय् चन्द्रमा स्वस्वं पुजा यायेगु ख हे मखु

धनेशराज राजोपाध्याय
तिबुक्छेँ, ख्वप

द्वापर युगय् वयाः चथाःकुन्हु श्रीकृष्ण भगवानं भूलबस चन्द्र दर्शन याये लाकल । सराः ला फये हे माल । चन्द्र दर्शन दोषया हुनिं श्रीकृष्ण भगवानयात स्यमन्तकमणि खुँपाः लात अले प्रसेन हत्याया मिथ्या दोष न कुबीमाल । व अभियोगं मुक्त जुइत श्रीकृष्ण भगवानं श्रीगणेशया क्षमा पूजा यात । अनंलि उग्रिमय् हे श्रीकृष्ण भगवानयात नितां दोषं मुक्ति प्राप्त जुल । उबलय्निसें चन्द्र दर्शन दोष निवारणया क्षमा पूजाकथं भाद्र शुक्ल चतुर्थीया सनिलय् बाय् बहनी चथाः पुजा यायेगु चलन आःतक नं मदिक्क न्ह्याना हे च्वंगु दनि ।

गुलिनं ज्या न्ह्याके न्ह्यः बाय् न्ह्यागु नं पर्वपुजा न्ह्याके न्ह्यः, न्हापांगु पूजा कथं गणेद्यःया पूजा यानाः जक मेमेगु पुजा न्ह्याकेगु शास्त्रीय मान्यता दु। व हे कथं सनातननिसें थःथःगु कुलाचारय् छ्यलावइच्वंगु दु। छु कथंया युध्दय् वने न्ह्यः थजुइमा बाय् छुं कथंया वैदिक ज्या याय् न्ह्यः विघ्नहर्ता गणेद्यःया न्हापांगु पुजा यायेगु आःतक नं न्ह्याना वयाच्वंगु दनि। अथेजुयाः छुं नं ज्याया न्हापांगु पलाः छीगु वा न्ह्याकेगुयात श्रीगणेश यायेगु धाइ। व हे भगवान श्रीगणेशया हे आराधनां जक दक्व ज्या छुं नं कथंया मभिं मजुइक पंगः मवयक पूवनीगु विश्वास यानाः भ्हीसं व हे न्हापांम्ह आराध्यदेवया आराधना धुंकाः थम्हं यायेत्यनागु ज्यात सम्पादन वयाच्वनागु खः। व हे विघ्नहर्ता भगवान श्रीगणेशया सुदृष्टिं दक्व ज्या सुथां लाइ। गणेद्यःया सुदृष्टि मलात धाःसा छु जुइ धइगु खँ भ्हीगु कल्पनां पिने लाइ। थथे प्रथम पुजा छाय् यायेमाःगु धैगु ला भ्ही फुक्कसिनं दँय् छक्वः श्रीस्वस्थानी परमेश्वरीया बाखं कनाः, न्यनां थुइका वयाच्वनागु हे खः।

भ्ही नेवाःत वैदिक व तान्त्रिक विधिं बाय् नितां विधि नालाः पर्वपुजा याना वयाच्वनापिं खः। भ्हीगु सनातनी परम्पराय् तन्त्र विधानकथं भाद्र शुक्ल चतुर्थीकुन्हुया श्रीगणेश पूजायात मोहनिया ब्वनापुजा धकाः नं धाइ। उकिं मोहनी तःजिक उल्लासमय लकसय् पूवनेमा धका मनंतुना हनीगु चथाःपुजा बाय् गणेश चतुर्थीयात नं तन्त्रविधिकथं थःगु परम्परा न्ह्याका, म्वाका वयाच्वनापिं खः। मोहनि पूजा दिवाकालिन पूजा जूसां नं मोहनिब्वना पूजा कथं याना वयाच्वनागु चथाःःपुजा धाःसा सन्ध्या/ रात्रिकालिन पूजा खः। छाय् निभाः बिकाः ख्युंकाः खिचां उइकाः जक याइले सा ? छाय् चथाः पूजायात 'चन्द्र दर्शन दोष निवारण पुजा' नं धाइ ? थ्व नितां न्ह्यसःया लिसः छ्गू हे घटनानाप स्वापू दु।

गणेश पुराणय् वर्णन जुयाच्वंगु कथं तेत्तीस कोटी देवतातमध्ये दकलय् सुन्दरम्ह द्यः धकाः चन्द्रमायात धयातःगु दु। छन्हुया दिनस चन्द्रमां गणेद्यःया छ्यंयात कयाः वसपोलयात हायेकल। गणेद्यः तम्वयाः चन्द्रमायात सराः बिल - 'छंगु सुन्दरताया गुमानं जितः छं हायेकल। व हे छंगु सुन्दर रूप गुम्हेसिनं खनी वइत मिथ्या खुँ दोष लायेमाल।' थथे सराः ब्युसांनिसें सुनां नं चन्द्रदेवया दर्शन मयात। दुःखी जुयाः चन्द्रमां गणेद्यःया आराधना यानाः क्षमा फ्वन। गणेद्यः प्रशन्न जुयाःलि चन्द्रमां गणेद्यःया कृपा प्राप्त यात। अले गणेद्यवं धाल कि - 'जिं बियागु सराः मदयेके ला फइमखुत। बरु म्ह्वः धाःसा यायेफइ।' थथे धयाः थम्हं चन्द्रमायात बियागु सराः आंशिक रूपय् जक ल्यंका बिल। 'भाद्र शुक्ल चतुर्थीकुन्हु गुम्हेसिनं चन्द्र दर्शन याइ, वयात जक मिथ्या खुँपाःया दोष लाइ।' अथे सराःया ईयात क्वपालाब्युसांनिसें उकुन्हु छन्हु चन्द्र दर्शन दोषपूर्ण जुइगु व चन्द्र दर्शन याइम्हेसित मिथ्या आरोप लाइगु व शंकट नं वइगु जुल। उबलय्निसें भाद्र शुक्ल चतुर्थी (चथाः) कुन्हु चन्द्र दर्शन मयायेगु चलन जुयाबिल।

द्वापर युगय् वयाः चथाःकुन्हु श्रीकृष्ण भगवानं भूलबस चन्द्र दर्शन यायेलाकल। सराः ला फये हे माल। चन्द्र दर्शन दोषया हुनिं श्रीकृष्ण भगवानयात स्यमन्तकमणि खुँपाः लात अले प्रसेन हत्याया मिथ्या दोष न कुबीमाल। व अभियोगं मुक्त जुइत श्रीकृष्ण भगवानं श्रीगणेशया क्षमा पूजा यात। अनंलि उग्रिमय् हे श्रीकृष्ण भगवानयात नितां दोषं मुक्ति प्राप्त जुल। उबलय्निसें चन्द्र दर्शन दोष निवारणया क्षमा पूजाकथं भाद्र शुक्ल चतुर्थीया सनिलय् बाय् बहनी चथाः पुजा यायेगु चलन आःतक नं मदिक्क न्ह्याना हे च्वंगु दनि।

चथाः पूजा मोहनिया श्रीगणेश जुइगु पर्वपुजा खः। थुकी विशेष यानाः खुता बीबः लड्डुया भावय् छाइ। चथाः गथे जुल मोहनि नं अथे हे जुइ धइगु विश्वास दु। चथाःबलय् वा वःसा मोहनिबलय् नं वा वइ धकाः धाइ।थुगुसी गुंपुन्हि छन्हु न्ह्यःनिसें मदिक्क वा वयाच्वंगु दु। सायद चथाःकुन्हु नं वा वल धाःसा मोहनिबलय् नं वा वइगु जुइ।

चन्द्र दर्शन दोषं मुक्तिया निंतिं पूजा याइम्ह गणेद्यःया नां हेरम्ब खः। न्यागः छ्यंसहितया ख्वाःपाः, छ्यनय् चन्द्रमा, सुर्द्यःया थें तेज दुम्ह, मनू छ्यंया माः (नरमुण्डमाला) क्वखायातःम्ह, मतू पुयाः सर्पमाः क्वखायातःम्ह, ह्याँउगु वर्णयाम्ह, सिंह गयाच्वंम्ह भ्हिपा ल्हाः दुम्ह उम्ह गणेद्यःयात हेरम्ब कथं म्हसियाच्वन। जवपाखेया ल्हातिइ लैं, पलेस्वां, अंकुश, डबडबचा अलय् अभय मुद्राय् च्वनाच्वंगु दु। खवपाखेया ल्हातिइ पा, पाश, खट्वांग, लड्डु व वरमुद्रा नापं ऋध्दि-सिध्दि शक्ति जवंखवं फ्यतुकातःम्ह, अज्याःम्ह गणनायक हेरम्वयात जिं लुमंका धकाः आराधना यानाः पूजा न्ह्याइ। थथे पूजा यायेबलय् माय्, मू, जाकि, पःका, तुयूगु हाम्वः फुक्क नच्चुक निनां चाकु तयाः लड्डु दयेकाः छाइ। बःसिपु नं सियाः छाइ। नीछ्पु सितु व समीपत्र नं छायेमाः।

गुलिसिनं अस्ताचल पर्वतपाखे तुइजलां थीगु चन्द्रमा स्वस्वं श्रीगणेशया पुजा (चथाः पूजा) यायेगु दस्तुर नं जुयाच्वंगु खनेदु। थ्व भ्रमयात चीकेमाः। चथाः पूजा यायेबलय् चन्द्रमा स्वस्वं पुजा यायेगु ख हे मखु। चथाः पूजा यायेधुंकाः चन्द्र दर्शन जूसां मिथ्या दोष लाइमखु। चथाःकुन्हु चन्द्र दर्शन जुइ न्ह्यः हे चथाः पूजा याये। चथाःद्यः मजुइ, शुभमङ्गलम्।

(क) व्यापारी त्यासा
(ख) हायरपर्चेज त्यासा
(ग) आवासीय त्यासा
(घ) शेयर त्यासा
(ङ) मुद्दती रसिद धितो त्यासा
(च) क्रमिक निक्षेप त्यासा
मिलन बहुउद्धेश्यीय सहकारी संस्था लि.
ह्वनाछेँ, पाको, न्हूसतक, यैं, नेपाः
फोन ल्याः ४२३१०३६, ४२२२०६५, ४२१६१६७, फ्याक्स : ४२१६१६७

100% Vegetarian
Sweet Cave
Sweets - Namkeen - Fast Food
Sweet Cave
(जीवन दाईया पसः)
Kalimati, Kathmandu, Nepal
Tel: 4275511, 9741112777, 9851063000
यहाँ भोज तथा पार्टीहरूको लागि चाहिने स्पेशल दही, पनिर, लाखामरी, लालमोहन, बर्फी, रसबरी तथा अरु विभिन्न परिकारका मिठाईका लागि सम्पर्क राख्नुहोस्।
आउटडोर भेज क्याटरिङ्ग पनि गरिन्छ।

नेपाल भाषा साहित्य क्षेत्रया थीगु छगः नक्षत्रया अवशान

रुक्मिणी श्रेष्ठ

वियोगया घाः

विरह व्यथायात लंके थाकु
धैर्य आश्वासन न्ह्याक्व हे वःसां
मचुइकू पिडा मनया रत्तिभर
हुइगु कुतः न्ह्याक्व हे याःसां ॥ १

प्रकृतिया नियम हं थ्व
वनेमाःगु छन्हु प्राणी मात्र व हे लँपु
वयूवनेगु लँपु द्वलंद्वः दुसां
विरहया चित्त बोध मजू खनी ॥ २

माया ममताया किनकिन जालं
प्राणी मात्रयात क्यंकातःगु थ्व भवसागर
न्ह्यानाच्वंगु दु न्ह्यानाच्वनी जुग जुग तकं
थिये थाकु विचलित चित्तयात ॥ ३

नाता कुतुम्ब न्ह्याक्व दुसां
तितिपापा न्ह्याक्व याःसां
लिधंसा न्ह्याक्व हे दुसां
लंके थाकु वियोग व्यथाया घाः ॥ ४

कवि पूर्ण वैद्य नेपाल भाषा साहित्यिक ख्यलय् कविता विधाया ज्वः मदुम्ह छगः जहां थीगु छगः नक्षत्रया अवसान जुल। गुकिं थौं नेपाल भाषा साहित्य क्षेत्रय् छगू तःधंगु हे ह्याकिं वंगु जुल। थ्व ह्याकिंयात उजुंसुजुं ल्हाके फइमखु। नां जाःपिं पूर्वव कविपिन्त नापं थारा न्हुइकाब्यूम्ह कवि पूर्ण वैद्य। कृष्ण चन्द्र सिं प्रधान, माधवलाल कर्माचार्य, मोहन हिमांसु थापा थें जाःपिं विशिष्ट समालोचकपिन्सं न्हूगु पहःया कविता दुतिनादीम्ह कवि धकाः माने यानातःम्ह खःसा कविवर सिद्धिचरण श्रेष्ठजुं ला ‘ जि मतापे न्ह्यानाच्वनाम्हेसित तय्जु यानाः थारा न्हुइकाबिल’ धकाः तकं धयादिल। अथे हे डा. कमल प्रकाश मल्लजुं नं वैद्यया ‘सरासु’ कवितां ताः ईतक कविता क्षेत्रय् धुफ्वः दंक भुखाय् ब्वयूकाबिल धकाः धयादिल। थुज्वःम्ह कवि भ्शीगु भाषा साहित्यिक क्षेत्रयात हलिं थ्वयूकाः नेपाल भाषा साहित्ययात म्हसिका ब्यूम्ह निबन्ध क्षेत्रय् नं उत्तिकं हे च्वन्ह्याम्ह खः। नेपाल भाषा साहित्यिक क्षेत्रय् जनस्तरं दकलय् न्हापां नीस्वंगु श्रेष्ठ सिरपालं कविता मुना व निवन्ध मुनायात ने.सं. १०८४ व ने.सं. ११०१ स हंगु खः। अथे हे राष्ट्रिय शिक्षा पुरस्कार बि.सं. २०१९, राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार वि. सं. २०५३ स ठाकुरलाल सिरपाः, प्रलेश विशिष्ट सम्मान, नेवाः हना सिरपाः, न्हूजः प्रगतिशिल साहित्य पुरस्कार नापं राज्यस्तरं स्वनातःगु नेपाल प्रज्ञा मातृभाषा साहित्य पुरस्कारं थ्व हे वंगु असार ३१ गते राष्ट्रपतिपाखें सम्मानित जुयादीगु खः। थौं लः लःलिसें आकृतिविहिन अनन्तरूपं विलीन जुयावन। नेपाल भाषा कविता व निबन्ध लागाय् जूगु तःधंगु दुघाःयात लंकेत वयूकलं कनाथकूगु लँपुयात भ्शीसं आत्मसात यानायंकेगु हे वयूकःयात भ्शीसं सच्चा हृदयं श्रद्धान्जली बियागु जुइ।

ने.सं. १०५७ गुंलाथ्व पुन्हिकुन्हु ख्वपया च्वछैँ त्वालय् जन्म जुयाः कर्मक्षेत्र यैँ लागाय् अनामनगर हनुमान थानपाखे च्वनादीम्ह पेशां छम्ह कुशल प्राध्यापक जुयाः नं साहित्य क्षेत्रय् सुयां ज्वः मदुगु कविता विधाय् थ्वयूकाः नेवा साहित्यया इज्जत थकयाः म्हसीकाब्यूम्ह छगः थीगु नक्षत्र थौं आकाभ्शाकां सकसितं मिखा पीकाः व लः लःनाप हे दुसुनावन। अन्तय् वयूकःया आत्मा सुगती लायूमा नापं थुगु दुःखं विचलित जुयादीम्ह वयूकःया तिरिमय्जु मीरा बैद्ययात धैर्य धारण यायूफयूमाल धकाः बिचाः हायूका च्वना।

हनेबहःम्ह कवि पूर्ण वैद्यनाप जिगु म्हसीका जूगु थौंकन्हे लयूपौ पिकयाच्वनागु इवलय् हनेबहःम्ह साहित्यकार तिलक प्रकाश दाइनं म्हसीका बियादीगु खः। जिं च्वनागु त्वाः व पूर्ण वैद्य च्वनादीगु त्वाःछगू हे जुलसां जिमिगु दथुइ च्वंगु मू लँपुं याना वयूकः उत्तर लागाय् जि दक्षिण लागाय् जुयाच्वन। थथे जुयाः न्हिं न्हिं नापलायूगु धाःसा चूमलाः। खला व त्वालय् जि च्वंवनागु २०६४ सालंनिसें जक खः। वयूकःनाप म्हसीका नं थ्व सालंनिसें जुल। वयां न्हापा वयूकःनाप भ्शीगु जिगु म्हसीका मदुगु खः। लिपा म्हसीकाया स्वापू क्वात्तुयावंलिसे वयूकःया व्यक्तित्वं जितः प्रभावित यात। जिं म्हस्यू कथं वयूकः छम्ह संभ्रान्त, धैर्यवान आत्मियता, मृदुभाषि, नम्र स्वभाव, नापं न्ह्याबलें ह्यूख्वाः पिज्वयाच्वनीम्ह खः। सायद वयूकः पेशां प्राध्यापक जुयादीगुलिं खःला, वयूकःनाप खँल्हाबल्हा जुइबलय् छम्ह गुरुं चेलायात पाठ ध्वाथुइकू थें अनुभव जुइगु। उकिं जि भ्शन प्रभावित जूगु खः। उकिं जिं वयूकःयात छम्ह सहृदयी गुरु नं भाःपियागु खः। वयूकः व वयूकःया तिरि मयूजु मीरा वैद्यजुनाप नं स्वापू क्वात्तुयावँवं छगू परिवार थें दाजुतताःजु थें हनाबना ब्यवहारं जितः भ्शन प्रभावित यात। गबलें गबलें दुःखसुख, घरायसी सरसल्लाह नं जुयाच्वनीगु खः। तर थ्व प्यला न्ह्यवः, कोभिड १९ महामारीया निगूगु लहर धुंकाः जूगु लकडाउन जुइ बाःछि ति न्ह्यवः जिनापं जिमिसं बान्हितक वैद्यया छेँय् गफ यानावयागु लकडाउनया हुनिं दुसुपिसु बन्द जुयाच्वंगुलिं तापाना च्वंगु खः। उकुन्हु श्रावण ११ गते न्हिनय् सुरेन्द्र भक्तं फोन यानाः पूर्ण वैद्य श्रावण १० गते १० बजे निदान अस्पतालय् कोभिडया हुनिं मन्त धाःबलय् जितः भ्शसङ्ग वन, म्हगसय् म्हं थें जुल। वयूकःनाप खँ ल्हानागु शब्दत जिगु न्हायूपनय् थ्वयावल। अभ्श नं वयूकः मसीनि धयाथें जितः भ्रम जुयाच्वन। तर बिदम्वना - छगू साधारण कंस्टीपेशन ल्वचं अस्पताल भर्ना जूम्ह कोरोनाया शिकार जुइकाः लिहां हे वयूम्वायूक लः लः थें हे अनन्तररूपं न्ह्यानावन, गबलें लिस्वयू म्वायूक। थौं वयूकःया स्मृति हे जक ल्यनाच्वन। जिगु अन्तरमनया ख्वःगु नुगलं पिज्वःगु कविता छपु नाप वयुकःयात अन्तिम श्रद्धान्जली देछानाच्वना।

हनेबहःम्ह कवि पूर्ण वैद्यनाप जिगु म्हसीका जूगु थौंकन्हे लयूपौ पिकयाच्वनागु भ्वलय् हनेबहःम्ह साहित्यकार तिलक प्रकाश दाइनं म्हसीका बियादीगु खः । जिं च्वनागु त्वाः व पूर्ण वैद्य च्वनादीगु त्वाःछगू हे जुलसां जिमिगु दथुइ च्वंगु मू लँपुं याना वयूकः उत्तर लागाय् जि दक्षिण लागाय् जुयाच्वन ।

थौं लः लःलिसें आकृतिविहिन अनन्तरूपं विलीन जुयावन । नेपाल भाषा कविता व निबन्ध लागाय् जूगु तःधंगु दुघाःयात लंकेत वयूकलं कनाथकूगु लँपुयात भ्शीसं आत्मसात यानायंकेगु हे वयूकःयात भ्शीसं सच्चा हृदयं श्रद्धान्जली बियागु जुइ ।

कोरोना खनाः ग्याःपिं ग्यःपिं

राजा शाक्य

जिं पूर्ण वैद्ययात (पूर्ण दाइ) दक्के न्हापां खंगु धयागु हे १०८२ दँय् विराट नेपालभाषा साहित्य सम्मेलनय् खः । व मुँज्या ख्वपया नासमना त्वालय् जूगु । मुँज्या दबू न्ह्यःनेसं सम्मेलन स्वःवःपिं छिंक च्वनेत प्युकुंमकुं लाःगु तकूगु दबू दु । अन चकंक सुकू लानातःगु । अबलय् व दबुलिइ जिमि नापं भाषा जवाः फत्ते बहादुर सिंह, भाषा निभाः प्रेम बहादुर कसाः नं दु । पूर्ण दाइ नं उबलय् गद्य कविता ब्वनाः न्यंकूगु । फत्ते बहादुर व प्रेम दाइ नं साःप तारिफ यात ।

पूर्ण दाइयात गद्य कवि कथं जक नालाकायूगु चलन दु, तर पूर्ण प्रेम दाइया संगत लानाः खःला मस्यू, आधुनिक निवन्धय् च्वयूगुलिइ ल्हाः जाः । तर च्वखँय् श्रेष्ठ सिरपाः काय् धुंकूसां थौंतक नं पूर्ण दाइया च्वखँ सफू पिहां मवःगुलिं छुं छुं न्ह्यसः थनाच्वं ।

न्हू कविता, छन्द मुक्त गद्य कविताया प्रादुर्भाव जूगु जिं स्वय् ला पासा पुष्प चित्रकारया सम्पादनय् पिदंगु 'गाजलं दाःगु चा' सफू खः ला धकाः मतिइ वः । अयूसां 'सरासू' त्वयूजीक पूर्ण दाइया गद्य कवितात प्रेम बहादुर कसाःया सम्पादनय् पिदंगु 'सितुं' हे धायूमाः । भाषानिभाः प्रेम दाइयात न्हूगु गद्य कविता अपायूच्वः लःलः मधाःसां कवय् जुइगु स्वभाव मदु । थ्व भावनां हे प्रेम दाइया गद्य कविता च्वइपिं न्हू न्हू कविपिं ब्वलंकेगुलिइ देन जू वन । पूर्ण वैद्य, बुद्ध सायूमि, आनन्द जोशी, योगन्द्र प्रधान व सुन्दर सर्वहारा आदिपिं ब्वलन ।

यक्वसिनं न्हू कविताय् पूर्ण वैद्य दकलय् च्वय् लाः धाइ । जितः नं थथे हे मतिइ वं । तर छम्ह निम्ह न्हू कविता च्वइपिं कविपिनि बिचाः पाः । 'सरासू' यात श्रेष्ठ सिरपाः लाःबलय् ला बादबिबाद हे पिहांवल । रत्नध्वज जोशी, माधवलाल कर्माचार्य, मोहन हिमांशु थापापिनि तारिफया कमेन्ट च्वसु नं पिदन सा स्व. गिरिजा प्रसाद जोशीया 'हेल्चा' खण्ड काव्यं श्रेष्ठ सिरपाः त्याकेमफूगु खँय् न्ह्यसःलिसः च्वसु हे पिदन ।

पूर्ण वैद्ययागु कवितात 'आसमां दाजु' इ थें प्रतीकत सर्वसाधारणं नाला काय् अःपु । अयूसां उबलय् छम्ह निम्ह आधुनिक कविपिं समाचोलकपिंलिसे वादविवाद यानाः नं थःगु कविताया बारे समालोचना च्वकूगु जिं स्यू । लिपा 'लः लः खः' कविता सफू पिदंबलयूनिसें अथे विवादय् वयूगु तन ला धयाथें च्वं ।

'सरासू' यात श्रेष्ठ सिरपाः लाःबलय् ला बादबिबाद हे पिहाँवल । रत्नध्वज जोशी, माधवलाल कर्माचार्य, मोहन हिमांशु थापापिनि तारिफया कमेन्ट च्वसु नं पिदन सा स्व. गिरिजा प्रसाद जोशीया 'हेल्चा' खण्ड काव्यं श्रेष्ठ सिरपाः त्याकेमफूगु खँय् न्ह्यसःलिसः च्वसु हे पिदन ।

पूर्ण वैद्य थें जाःम्ह नेपालभाषाया कवियात छुं हे म्वायूक अथें मन्त धाय् जितः ला लः लः मधाः । अयूनं पूर्ण वैद्ययात झीसं आः गन माः वनेगु ? फेसबुकय् न्हापां सुचं वःबलय् जितः ला मोबाइल हे तछ्याय् मास्तेवल । जिं च्यान्हु झिन्हु ला अजाःगु हसना वइगु मोबाइल फोन हे मचायूका । अयूसां हसनां लाय् लाय् बुबुं हायूकाच्वंबलय् न्हापां पूर्ण दाइया मोबाइलय् फोन याना । पूर्ण दाइया तिरि (कलाः) मयूजु मीरा शाक्यं फोन ल्ह्वनादिल । गनं पिहां मवनीम्ह वयूकः स्वन्हु प्यन्हु खि फाय् मफूगु ल्वय् जुयाः सिभिल अस्पताल यंकूगु जुयाच्वन । भचा भचा सें सें वःगुलिं अन पिसिआर टेस्ट नि यात व उकिया लिच्वः कोरोना पोजेटिभ क्यन हं । अनंलि निदान अस्पतालय् यंकूगु जुयाच्वन । कोरोनाया भेरिएन्ट गुगु खः ? डेल्टा जूसा याकनं याकनं पुनी धाःगु न्यना । तर प्रष्ट मजू ।

थ्व कोरोना धाःम्ह गन दु ? वया पसः गन दु ? वया ससः गन ? वया गःपः छाय् म्वयूहिले मफुत । जितः अजू चाया वः । आः ला जितः द्यःदी धाःपिं घच्चायावल । जन्माःद्यवं छकः मनूतयूसं म्वाःसां म्वाःसां दुःख सिल धकाः ख्वबि हायूकूम्ह करुणामयं थौं पूर्ण वैद्य थें जाःम्ह कवि मदुगुया ख्वबि छाय् हायूके मफूगु ? लाःसा गनं गनं वः जुइक, पूर्ण वैद्ययात कोरोनां पुन धकाः बिचाःसचाः क्यनेमफुम्ह करुणामयया ख्वबि दुसुनावंगु खःला ?

दुनुगलंनिसें बिचाः हायेका

मदुम्ह पूर्ण वैद्य
बुदिं : ने.सं. १०६०
मदुगु दिं : ने.सं. ११४१

जिमि अतिकं हनेबहःम्ह
शान्त, सौम्य, गम्भीर व भलादमी व्यक्तित्वयाम्ह
आधुनिक कवि पूर्ण वैद्य
८१ दँय् आकाझाकां त्वःतावंगुलिं
जिपिं आक्सं कुतुंवःथें जुयागु दु ।
'जि छगू अभिव्यक्ति युगया' वय्कःया निबन्ध सफूया
चर्चाया ज्याझ्वः यायेगु मनंतुना च्वच्वं त्वःतावंगुलिं
थ्व ज्या लिपासां पूवंकेगु मनंतुना प्वंका ।
मदुम्ह वय्कः सुखावती भुवनस बास लायेमा,
छँजःपिसं धैर्यधारण याये फयेमा धकाः बिचाः हायेकाच्वना ।

शाक्य सुरेन
कजि
लिबि च्वसा दबू, यल

यैंयाःया सवःभकु व ख्वाःपाः दयेकीम्ह तेजबहादुरया बाखं

नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ

स्वनिगलय् च्वंपि नेवाःतयूगु तःजिगु नखः, पर्वमध्ये छगू यैंयाः नं खः। यैंयाःयात कयाः थीथी बिचाः किम्वदन्ति समाजय् प्रचलित दु। यैंयाःयात यँद्याः नं धाः। यैंयाः न्याय्काच्वंगु इलय् पृथ्वीनारायण शाहं आक्रमण यानाः नेवाःतयूत बुकूगु व यमित द्याःगु जूगुलिं यैंद्याः धाःगु धापू नं समाजय् दु। तर जात्रा न्याय्काच्वंथाय् आक्रमण याःगु धाय्बलय् वयां न्ह्यः दुगु जात्राया नां पृथ्वीनारायणया आक्रमण धुंकाः जक च्वंवंगु खँ उलि नालाकाय् बहःमजू। अथे हे, यैंय् न्याय्कीगु जात्रा जूगुलिं यैंया याः यैंयाः धाःगु धापू नं दु। तर थ्व जात्राया इवलय् यैंय् जक मखु, यलय्, ख्वपय्, द्वालखाय् तकं थीथी साँस्कृतिक गतिविधि जुइगु याः। पुलांगु पुलांगु सफुतिइ थुगु जात्राया नां इन्द्रयात्रा च्वयातःगु खंकेफइ। इन्द्रयात्रा खँग्वलं हे इन्द्रयाः - इन्याः - इँयाः - यैंयाः जूगु धापू नं दु। न्ह्यागु धाःसां यैंयाः वा इन्द्रजात्रा नेवाःतयूगु दकले सकले तःजिगु जात्रा खः धइगु खँय् धाःसा सुयां फरक बिचाः दइमखु।

यैंयाःबलय् यैंय् दुने यक्व साँस्कृतिक गतिविधित जुइ। उकी दकले न्ह्यइपूगु व भव्यतां जाःगु धइगु कुमारी, भैरव व गणेशया रथ यात्रा हे खः। उकिया नापं लाखय्, पुलिकिसि व हल्चोकया सवःभकु (आकाश भैरव) नं जात्राया मुख्य आकर्षणय् लाः धाय्फइ। यैंयाबलय् हल्चोकं पिहांवइगु सवःभकु अथवा हल्चोक आकाश भैरव नं छगु महत्वपूर्ण जात्रा खः। ञंलाथ्व द्वादशीनिसें ञंलागा तृतीयातक जुइगु यैंयाःया इवलय् पिहांवइगु हल्चोकया आकाश भैरवयात यमितयूसं सवःभकु नं धायूगु याः। हल्चोकं पिहांवइपिं स्वम्ह देवगणय् हल्चोक आकाश भैरव, चण्डी व कुमारी खः। यैंयाःबलय् थुपिं द्यःपिं पिहांवय् न्ह्यः स्वम्ह द्यःया ख्वाःपातय् लंपू छायूकेमाः। ख्वाःपाःया माःगु मर्मत, रंग तयूगुलिसेंया ज्यायात लंपू छायूगु धाइ। लंपू छायूकेगु नितिं ञंलाथ्व पारुकुन्हु हल्चोकं गुथियारपिन्सं द्यःया ख्वाःपाः सन्दुकय् तयाः कुबियाः यैंया मांसगल्लीइ चित्रकारया छैंय् हयूगु याइ। हल्चोक आकाश भैरवया ख्वाःपाः दयूकेगु नापं लंपू छायूगु ज्या वंगु न्यागू दशक न्ह्यःनिसे निरन्तर रुपं यैंया मासगल्लीइ च्वंम्ह तेजबहादुर चित्रकारं याना वयाच्वनादीगु दु। वयूकः तेजबहादुरं बिसं २०२८ सालनिसें थौंतक ख्वाःपाः दयूकेगुनापं लंपू छायूगु ज्या निरन्तर यानाच्वनादीगु दु। ख्वाःपातय् आःतक वयूकलं न्ययूकः तक निरन्तर लंपू छायूकेगु ज्या यानादीधुंकल।

लंपू छायेकेगु

हल्चोकया आकाश भैंरव अथवा सवःभकुया ख्वाःपाः दयूकेगु व लंपू छायूगु ज्या यैंया मांसगल्लीइ च्वंपि चित्रकार परिवारं यानावःगु दु। थौंकन्हय् धाःसा थुगु ज्या तेजबहादुर चित्रकारं यानाच्वनादीगु दु। वयूकलं बिसः २०२८ सालनिसे थुगु ज्या न्ह्याकादीगु खःसा थौंतक नं मदिक्क दँयूदसं ख्वाःपाःय लंपू छायूगु त्वःतादीगु मदुनि। वयूकः थौंकन्हय् ८३ दँ दयूधुंकल। उमेर हदं वयूकःयात थुगु ज्याय् गले याय्मफु। थौं नं वयूकः उलि हे सक्रिय जुयाः थुगु ज्या यानाच्वनादीगु दु। हल्चोकया आकाश भैरवया ख्वाःपाः झिनिदँया जात्राय् छकः जक न्हूगु दयूकेगु याइ। ८३ दँ दुम्ह वयूकः चित्रकार भाजुं आःतक हल्चोकया आकाश भैरवया ख्वाःपाः प्यकःतक दयूकादीधुंकूगु दु। अथे धाय्बलय् वयूकलं हलचोक आकाश भैरवया १२ दँया जात्रा प्यकः स्वयादीधुंकूगु जुल। प्यकः ख्वाःपाः दयूकादीधुंकूगु धाय्बलय् अझ प्यकलं मल्याक हे स्वयादीधुंकल नं जुइफु।

१२ दँया जात्रा त्वःताः दँयूदसं धाःसा यैंयाःबलय् दच्छिइ छकः लंपू छायूकेगु ज्या जक याइ।

पूजा बिधि

ञंलाथ्व पारुकुन्हु द्यःगणपिनिगु ख्वाःपाः छगः सन्दुकय् तयाः गुथियारपिन्सं कुबियाः हल्चोकं मासंगल्लीइ चित्रकारया छैंय् हइ। द्यःगणपिं धाय्बलय् उगु सन्दुकय् स्वम्ह द्यःपिं हल्चोकया आकाश भैरव, चण्डि व कुमारीया ख्वाःपाः दइ। लंपू छाय् सिधय् धुंकाः ञंलाथ्व पारुकुन्हु क्षमा पुजा याय्माः। क्षमा पूजा याय्धुंकाः गुथियारपिन्त उगु ख्वाःपाः लःल्हाइ। वयां लिपा हाकनं छगः सन्दुकय् तयाः कुबियाः गुथियारतयूसं हल्चोकया द्यःछैंय् लितहइ। एकादशी कुन्हु द्यःछैंया न्ह्यःने ख्वाःपाः ब्बयूगु याइ। अन तःधंगु हे पूजा याइ।

पारिश्रमिक गुलि दु ?

ख्वाःपाः दयूकेगु व लंपू छायूगु ज्या वंगु न्यागू दशक न्ह्यःनिसें यानाच्वनादीम्ह तेजबहादुर चित्रकारं धयादी कथं न्हापा न्हापा दच्छिइ प्यंगू डोको सिउचा (रातोमाटो), श्रावण महिनाय् नीछधी कःनि गुथियारतयूसं बीगु यानाच्वंगु खः। अथे हे, जात्राया इलय् ३३ पैसा व हैंय् ख्यैंय् झिगः बियावःगु नं चित्रकारं लुमंकादिल। ‘थौकन्हय् पारिश्रमिक कथं गुथियात थुलि हे हिँ धकाः ला मधया, गुथिं गुलि ल्हातय् तयाबिल उलि कयाच्वनागु दु’ चित्रकारं थःगु खँ न्यंकादिल।

लिखँ

यैंयाःया रौनकयात थप यानावःगु हल्चोक आकाश भैरवया जात्राया इवलय् ञंलाथ्व द्वादशीकुन्हु हल्चोकं द्यःया ख्वाःपाः, वसः, तिसा नापं हतियार गुथियारतयूसं छगः लीया सन्दुकय् तयाः यैंया न्यतय् कायगःननिइ हइ। द्वादशीनिसें कायूगःननिं हे द्यः ल्हानाः प्याखं क्यनेगु नं न्ह्याइ सा ञंलागा तृतियाकुन्हु लिहांवनी। ञंलागा तृतियाया दिंयात नानिचायाः नं धायूगु याः। उगु दिनय् धाःसा द्यःगणपिं ख्वाःपाः तयाः, वसः पुनाः तिसां तियाः हे यैंया न्यतपाःच्वं ताम्सिपाखा जुयाः डल्लु, धिमेल्वहँ, स्वयम्भू जुयाः हल्चोकय् लिहां बिज्याइ।

मरुसतः पुनर्निर्माणया ज्या लिपांगु चरणय् थ्यन

यैं महानगरपालिका प्रमुख विद्यासुन्दर शाक्यं मरुसतः (काष्ठमण्डप)पुनर्निर्माणया ज्या लिपांगु चरणय् थ्यंगु धयादीगु दु। काष्ठमण्डप परिसरय् हे 'न्यकू बाजा र गुंला' सफूया विमोचन यासें मरुसतःया पुनर्निर्माणया ज्या ९५ प्रतिशत ज्या क्वचाःगु धयादिल।

आः मरुसतःया पलिं चीगु ज्या जुयाच्वंगु जानकारी ब्युसें शाक्यं बागमति प्रदेश सांसद राजेश शाक्य व वयूकःया टीमयात सुभाय् नं देछानादिल।

मरुसतः पुनर्निर्माणया ज्या यैं महानगरपालिकाया आर्थिक ग्वाहालिं प्रदेश सांसद राजेश शाक्यया नेतृत्वय् जुयाच्वंगु दु। पुर्खां न्यंकावंगु इतिहास लिपिबद्ध मजूबलय् विदेशी सफूया बः कायमाःगु धासें शाक्यं दुःख प्वंकादिल। थनया फोटो कायमज्यू धाःगु हे संस्कृति, सम्पदाको फोटोलिसें कनेमज्यू धाःगु खँत दक्वं विदेशी सफुतिइ ब्वनेमालाच्वंगु धासें वयूकलं असन्तुष्टि प्वंकादिल।

सबलबहाःया नासःद्यः जिर्णोद्वार सम्पन्न

सबलबहाःया २१४ दँ पुलांगु नासःद्यःया जिर्णोद्वार क्वचाःगु दु। वंगु शनिबाः यैं महानगरपालिकाया मेयर विद्यासुन्दर शाक्यं जिर्णोद्धार क्वचाःगु नासः द्यःया उलेज्या यानादिल। नासःद्यःया उलेज्या लिपा न्ववासें मेयर शाक्यं सम्पदा संरक्षण व पुर्ननिर्माणया अभियानय् यैं महानगरपालिका निरन्तर न्ह्यानाच्वनागु धयादिल।

वयूकलं २०७२ सालया भुखाचं ध्वस्त जुगु मरुसतः, देगः, चिभाःलिसें यक्व सम्पदा पुनर्निर्माण यायूगु ज्यायात अभियानया रुपय् न्ह्याकाच्वनागु वयूकलं धयादिल। ज्याइवलय् बागमती प्रदेशया आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्री डाक्टर अजयक्रान्ति शाक्य, पूर्वमन्त्री कृष्णगोपाल श्रेष्ठं न थःथःगु नुगःखँ तयादीगु खः।

शाक्यतय् इतिहास सफू पिदन

खवप दरवार क्षेत्रय् दुगु लुँध्वाखा दयूकूपिं 'निवा' शाक्यतय् ईतिहास कःघानाः च्वयातःगु ' खवपया 'निवा' शाक्यतयूगु ईतिहास' नांया सफू बिमोचन याःगु दु। खवपया प्यसः दँया इतिहास कःघानातःगु सफू प्राध्यापक सूवर्ण शाक्यं बिमोचन यानादीगु खः।खवपया खौमायाम्ह आरती गुठी निवा संघया नायः संघरत्न शाक्यं सफू च्वयादीगु खः।

सफूया च्वमि शाक्यं सफुतिइ खवपया नांजाःगु लुँध्वाखा, डातापोलाया गजूलिसें थीथी मुर्ति दयूकेत खवपया निवा शाक्यतय् भूमिका व योगदानया विषयस थीथी प्रमाणया लिधंसा सफुतिइ दुथयकागु धयादिल। ज्याइवलय् त्रिरत्न शाक्य, प्रा. सिद्धिरत्न शाक्य, साहित्यकार तिलक प्रकाश कायस्थ, वौद्ध विद्वान रत्नसुन्दर शाक्यलिसें नं सफुया चर्चा यानादीगु खः।

'सम्पदा निर्माण व पुननिर्माणया ज्या याउँक जुयाच्वंगु दु'

यैं महानगरपालिका वडा १२ स्थित वन्दे फल्चाया यैं महानगर मेयर विद्यासुन्दर शाक्यं शिलान्यास यानादीगु दु। मेयर शाक्यलिसें उपमेयर हरिप्रभा खड्गी श्रेष्ठ व वडाध्यक्ष विकास डंगोलं फल्चा निर्माणया निति भूमिपूजन यानादीगु खः। शिलान्यास लिपा संचारकर्मीतलिसे खँ ल्हासें मेयर शाक्यं महानगरया माग जुगु व विवाद मजूगु थासय् सम्पदा निर्माण व पुननिर्माणया

ज्या याउँक जुयाच्वंगु दुगु धयादिल।

ज्याइवलय् उपमेयर हरिप्रभा खड्गी श्रेष्ठं यैँया पहिचान हे सम्पदा क्षेत्र जूगुलिं थुकी लगानी यायूत ग्याय्म्वाःगु धयादिल। फल्चा २७ फिट ४ इन्च लम्बाई, ६ फिट ४ इन्च चौडाई व १४ फिट उचाइया दु। भ्याटनापं १८ लाख ७५ हजार तकां दयूकीगु फल्चाया निर्माण निलाया दुने सम्पन्न यायूगु लक्ष्य दु।

संसद अधिवेशन ...

समाधान आयोग अध्यक्ष देवी प्रसाद ज्ञवाली व दुजः मञ्जली शाक्यं बज्राचार्यं धयादिल। सदस्य शाक्यं आयोगं हे यायूगु खःसा नियमावली संशोधन यायूत मन्त्रालययात पत्राचार यायूधुनागु धयादिल।

पुर्ख्यौली जग्गा दर्ता यानाः किसानयात लालपूर्जा वितरण यायूत सरकारं थीथी इलय् बिस्कं बिस्कं १५ जग्गा दर्ता समिति गठन यायूधुंकूगु दु। गुगुं जिल्लाय् प्रमुख मालपोत अधिकृत सा गनं प्रमुख जिल्ला अधिकारीया अध्यक्षताय् समिति दु। थज्याःगु समिति ०७२य् कास्की, नवलपरासी, ०७५य् झापा, पाल्पा, तनहुँ, सुर्खेत, रुपन्देही व ०७६य् अछाम, महोत्तरी, यैँया किपू नगरपालिकाय् लिसें दु। आयोगया तथ्यांक कथं आयोग धाःसा २०४७य् आवास अले भौतिक योजनामन्त्रीया अध्यक्षताय् २०५२, ०५३, २०५५य् तत्कालिन श्री ५ या सरकारया निर्णय कथं गठन जुल। गणतन्त्र वयूधुंकाः २०६६, ०६८, ०७१, ०७३ व २०७६य् यानाः बिस्कं बिस्कं ९ आयोग गठन जुइधुंकूगु तथ्यांक दु। दक्वं समिति व आयोग विघटन जुइधुंकूगु दु। २०७६य् गठित आयोग नं विघटनया प्रकृयाय् दु।

०७६य् गठित आयोगया ०७८ असार मसान्ततक्क २१ करोड २७ लाख खर्च जुइधुंकूगु दु। आयोग अर्न्तगत ७७ जिल्ला समिति दु। तर, लालपूर्जा वितरण ला तापाःगु खँ जुल, तथ्यांक संकलन अले प्रमाणीकरण तकं याय्मफुत।

ललितपुर महानगरया उपमेयर गीता सत्यालं एजेन्डाय् दुगु दाबी यानादिल। भूमि सम्बन्धि समस्या समाधान आयोग यैं जिल्ला समिति अध्यक्ष रामशरण ढुंगानां किपूया ३११ फाइलया ज्या जुयाच्वंगु धयादिल। भरतपुर महानगरया प्रवक्ता अरुण पीडित भण्डारी २९गुलिं वडाय् लगत मुनाः प्रमाणीकरणया ज्या जुयाच्वंगु धयादिल।

स्थानीय सरकार अले सहरया अन्तरराष्ट्रिय सञ्जालया एशिया प्यासिफिकया अधिकारीतय् दथुइ अन्तरदेशीय सहकार्यय् यैं महानगरया खँल्हाबल्हाया ज्वलय्।

क्षेत्रपाटी उपभोक्ता समितिं सरसफाइ यात

क्षत्रपाटी उपभोक्ता बिकास समितिया ग्वसालय् १७ वडा दुने सरसफाइ ज्याइवः जूगु दु। सरसफाइ ज्याइवः लिपा यैं महानगरपालिका १७ वडाया अध्यक्ष नबिन मानन्धरं समितिया न्हू दुजःतयूत दुजः पौ लःल्हानादि।

ज्याइवलय् वडाध्यक्ष मानन्धरं थःगु त्वालय् थथे यचुपिचु यायूगु सकसिगु दायित्व खःगु धयादिल। समितिया अध्यक्ष राजु मालीं सभाध्यक्षता यानादीगु खः।

भाषासम्बन्धी ...

भाषा रुपय् प्रयोग यायूत सिफारिस याःगु खः। उगु प्रदेशय् नेपाली भाषा न्ववाइपिं ४३ दशमलव ०७, मैथिली ११ दशमलव १९ व लिम्बू भाषा ७ दशमलव ३१ प्रतिशत जनसंख्या दु। अथेहे प्रदेश २ लय् मैथिली, भोजपुरी व बज्जिका भाषायात सरकारी कामकाजया भाषा रुपय् प्रचलन यायूत सिफारिस जूगु आयोगं जानकारी ब्यूगु दु। उगु प्रदेशय् मैथिली न्ववाइपि ४५ दशमलव ३०, भोजपुरी न्ववाइपि १८ दशमलव ५८, बज्जिका १४ दशलमव ६५ व नेपाली भाषा न्ववाइपिं ६ दशमलव ६७ प्रतिशत दु।

बागमती प्रदेशय् १८ दशमलव ३२ प्रतिशत तामाङ व १२ दशमलव ३० प्रतिशत न्ववाइगु नेपालभाषायात कामकाजया भाषा रुपं सिफारिस याःगु दु। थुगु प्रदेशय् नेपाली भाषा न्ववाइपि ५७ दशमलव ४२ प्रतिशत दु। अथेहे गण्डकी प्रदेशय् ९ दशमलव ०३ प्रतिशत न्ववाइगु मगर भाषा, ७ दशमलव ८५ प्रतिशत न्ववाइगु गुरुङ, ७ दशमलव ०७ प्रतिशत न्ववाइगु भोजपुरी भाषा सिफारिसय् लाःगु दु। थुगु प्रदेशय् ६७ दशमलव ८८ प्रतिशत नेपाली भाषा न्ववाइपिं दु। लुम्बिनी प्रदेशया लागिं १३ दशमलव १५ प्रतिशत न्ववाइगु थारु व ११ दशमलव ५२ प्रतिशत न्ववाइगु अवधी भाषा सिफारिस याःगु दु। थुगु प्रदेशय् नेपाली भाषा न्ववाइपि ५४ दशमलव ७० प्रतिशत दु। कर्णाली प्रदेशय् नेपालीबाहेक छगू जक राष्ट्रभाषा दु। थन मगर भाषायात सिफारिस याःगु दु। थन मगर भाषा न्ववाइपि २ दशमलव २६ प्रतिशत दुसा नेपाली भाषा न्ववाइपि ९५ दशमलव १४ प्रतिशत दु। सुदूरपश्चिम प्रदेशय् ३० दशमलव ४५ प्रतिशत न्ववाइगु डोट्याली व १७ दशमलव ०१ प्रतिशत न्ववाइगु थारु भाषायात सरकारी कामकाजया भाषा रुपं विकास यायूत सुझाव ब्यूगु दु। थुगु प्रदेशय् नेपाली भाषा न्ववाइपि ३० दशमलव १८ प्रतिशत दु। आयोगं स्थानीय तहनं तोके याःगु आधारय् सरकारी कामकाजया भाषाया रुपं कार्यान्वयन यायूफइगु उल्लेख यासे थुकथंया सिफारिस यानागु अध्यक्ष डा.अवस्थी धयादिल।

सिफारिससहितया प्रतिवेदन तयार यायूत विज्ञ वैरागी काइँला, डा.जगमान गुरुङ, प्रा हृदयरत्न बज्राचार्य, प्रा अम्बरराज जोशी, प्रा. योगेन्द्रप्रसाद यादव, प्रा. चूडामणि बन्धु, प्रा. तेजरत्न कंसाकार, प्रा. माधवप्रसाद पोखरेल, प्रा. नोवलकिशोर राई, प्रा. जीवेन्द्रदेव गिरी, प्रा. दानराज रेग्मी, प्रा. दुविनन्द ढकाल, डा. बलराम प्रसाईं व डा. रुद्रलक्ष्मी श्रेष्ठ दुथ्याःगु सल्लाहकार पुचः दयूकूगु खः। थुकिया नाप उच्चस्तरीय प्रदेशगत प्रतिवेदन मस्यौदा समिति नं गठन याःगु खः।

आयोगया अध्ययनऊ पहिचान जूगु थप च्यागू नापं १३१ भाषा नेपालय् न्ववानाच्वंगु दुसा १० हजार स्वयां म्ह्वः मनूतयूसं न्ववानाच्वंगु भाषा ७४गू दु। कम न्ववाइगुमध्ये मौखिक परम्पराया आधारित व यक्व कम न्ववाइगु दुरा, कुसुन्डा, तितुङ, बराम व लुत्ति म थे जाःगु भाषा लोपोन्मुख अवस्थाय् दु धकाः उल्लेख याःगु दु। नेपालय् जनगणना, २०६८ इ नेपालय् न्ववाइगु भाषा १२३ दुगु व नेपाली भाषायात मातृभाषा कथं न्ववाइपिं ४४ दशमलव ६४ प्रतिशत व निगूगु भाषाया रुपय् न्ववाइपिं ३२ दशमलव २८ प्रतिशत दु धकाः क्यंगु दु।

काठमाडौं जि.प्र.का. द.नं. ४६०/०७०/७१

लहना

२०७८ साल भाद्र २९, मंगलवाः

नवयुग मा. वि.या कम्प्युटर ल्याब शुभारम्भ

नवयुग माध्यमिक विद्यालयया कम्प्युटर ल्याव सञ्चालनय् हःगु दु। यैं महानगर प्रमुख विद्यासुन्दर शाक्यं विद्यालय व्यवस्थापन समितिया अध्यक्ष कुलभक्त शाक्ययात डेक्सटप कम्प्युटर व प्रधानाध्यापक चुडामणि शर्मायात ल्यापटप लःल्हासें ल्याबया शुभारम्भ यानादीगु खः। उगु इलय् मेयर शाक्यं सामुदायिक शिक्षाया स्तर थकायूत महानगरय् माग जूकथं लगानी यानागु धयादिल। आः सामुदायिक विद्यालयं समीक्षा याय्माःगु व थःपिं संस्थागत विद्यालयलिसे प्रतिस्पर्धाय् वनेमाःगु मेयर शाक्यया धापू खः।

कोभिड-१९ विरुद्धको खोप सरकारले निःशुल्क लगाइरहेको छ।

अवैध रुपमा खोप बेच्ने र किन्ने लगाउने दुवैलाई प्रचलित कानुन बमोजिम कडा कारवाही हुनेछ। कोरोना विरुद्धको खोप बेचबिखन भएको थाहा पाउने जो कोहीले स्थानीय प्रशासन, प्रहरी कार्यालय, पालिका वा स्वास्थ्य कार्यालयमा यथार्थ जानकारी गराउनु हुन अनुरोध छ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

छत्रपाटी अस्पतालया 'माउ बद्रि भवन'या शिलान्यास

छत्रपाटी निःशुल्क चिकित्सालय अस्पतालया न्हूगु भवनया शिलान्यास जूगु दु। वंगु बिहिबाः यैं महानगर प्रमुख विद्यासुन्दर शाक्यं अस्पतालया न्हूगु भवन 'माउ बद्रि भवन' या शिलान्यास यानादिल।

शिलान्यास धुंकाः थःगु नुगः खँ तसें महानगर प्रमुख शाक्यं इलय् हे स्तरीय ज्या यायूत इनाप यासें धेबाया चिन्ता मकायूत धयादिल। अथे हे, महानगर उपप्रमुख खड्गी श्रेष्ठं दक्वं अधिकारमध्ये नं नागरिकयात स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकारया प्रत्याभूति याकेत थःपिन्सं कुतः यानाच्वनागु धयादिल। वडा १७ या वडाध्यक्ष मानन्धरं ०७२ सालया भुखाय्, ०७५ य् डेंगु व आः विश्व महामारी जुयाच्वंगु कोभिड संक्रमणया इलय् चिकित्सालयं स्वास्थ्योपचारय् ब्यूगु योगदानयात च्वछानादिल। अस्पतालया नायः डा. मनोजमान श्रेष्ठं मेगु वार्लंनिसें न्हि सच्छि सिलिण्डर अक्सिजन उत्पादन क्षमताया प्लान्ट स्थापना यायूत्यनागु जानकारी बियादिल।

अस्पताल निर्माणया न्हापांगु चरणय् १२ करोड तकाया लागतय् भूमिगत १ तलालिसें ७ तलाया भवनया स्ट्रक्चर तयार याइ। उकिया निर्तिं यैं महानगरपालिकां न्हापा हे २ करोड ५० लाख तका उपलब्ध याकेधुंकूगु दु। आः थप २ करोड ५० लाख तकालिसें महानगरं ५ करोड तका बीगु धाःगु दु।

सर्वोदय नेपालको जरूरी सूचना

यही भाद्र २२ गते, बुधवारको भर्चुअल जूम बैठकले निर्णय गरे अनुसार यस संस्थाको वार्षिक अधिवेशन बौद्ध जनविहार, सुनागुथि, ललितपुरमा २०७८ असोज १५ गते हुने निर्णय अनुसार २०७८ भाद्र २५ गतेदेखि २०७८ असोज ८ गतेभित्र अनिवार्यरुपमा यही सूचनालाई आधिकारीक मानी सदस्य नवीकरण गर्नुहुन हार्दिक अनुरोध छ।

कार्यालय : बौद्ध जनविहार, सुनागुथि, ललितपुर
सम्पर्क : ९८४१३५४८६७, ९८४१४५७९४४, ९८४१८६४९५०

सर्वोदय नेपाल

हलिं नेवाः दबू, नेपाः देय् मूकवःया हथायूगु सुचं

हलिं नेवाः दबू, नेपाः देय् मूकवः (World Newah organization, Nepal Chapter) संस्थाया स्थापनाकालंनिसेंया प्यक्वःगु तःमुंज्या व दर्ता धुंकाःया न्हापांगु तःमुंज्या ने.सं. ११४१ यंलागाः एकादशी (२०७८ असोज १६ गते) शनिवाः नेपाः ब्यांक्वेट, खुसिबुंइ जुइगु जुयाः २०७८ भाद्र २८ गतेनिसें असोज ७ गते दुने दुजःपिसं अनिवार्य न्हूधाः (नविकरण) यानाः ग्वहालि यानादीत इनाप दु।

सम्पर्क ज्याकू : नेवाः देय् दबूया ज्याकुथि, तपिंतौं
स्वापू : ९८४१३५४८६७, ९८५१०९९४७२, ९८५१०७५७०४, ०१४२६७६०५

हलिं नेवाः दबू
नेपाः देय् मूकवः

काठमाडौं महानगरपालिकाको निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा

अस्पताल जानको लागि निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवाका लागि सम्पर्क गर्नुहोस्

कोभिड विरामीका लागि : १०२
नन कोभिड विरामीका लागि : ११८०
मा कल गर्नुहोस्।

काठमाडौं महानगरपालिका
हरिभवन, सुन्धारा, काठमाडौं।

दीन, दुखी व असहायपिन्त निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान।
दानी, सुखी व सम्पन्नयात सशुल्क स्वास्थ्य सेवा वरदान॥

छत्रपाटी निःशुल्क चिकित्सालय २०१३

छत्रपाटी निःशुल्क चिकित्सालय (अस्पताल)

स्तरीय सुलभ स्वास्थ्य सेवा सकसिया निम्ति, असहायपिन्त जक निःशुल्क

उपलब्ध सेवा

२४ सै घन्टा सेवा
- आकस्मिक सेवा
- प्याथोलोजी
- एक्स-रे
- ई.सि.जी.
- इको
- वासः पसः
- अन्तरंग सेवा

शल्यक्रिया
- मोतिबिन्दु
- जनरल सर्जरी
- न्हाय्पं, न्हाय्, ग्पः
- हाड जोर्नी नशा
- पिसाव नलीया पत्थर बिना चिरफार

बहिरङ्ग सेवा
- मुटु ल्वय्
- प्वाःया ल्वय्
- युरोलोजी
- मिसा ल्वय्
- मचा ल्वय्
- वाया ल्वय्
- मिखा ल्वय्
- जनरल मेडिसिन
- चर्म तथा यौन ल्वय्
- न्हाय्पं, न्हाय्, ग्पःया ल्वय्
- जनरल हेल्थ चेकअप
- थाइराइड व मधुमेह ल्वय्
- चिकित्सा मनोरोगविद परामर्शदाता सेवा

अन्य सेवा
- ड्रेसिङ्ग
- ईण्डोस्कोपी
- कोलोनोस्कोपी
- फिजियोथेरापी
- अल्ट्रासाउण्ड, कलर डप्लर व इको
- युरोपेली स्तरया दन्त प्रयोगशाला

२४ घण्टा ईमरजेन्सी सेवा

७०८ गंगालाल मार्ग, छत्रपाटी, काठमाडौं, फोन : ४२१६१३८, ४२५७९११,४२६६२२९, E-mail:cfclinic@mail.com.np, www.free-clinic.org.np

अध्यक्ष, प्रधान सम्पादक नापं लहना मिडियाया निंतिं प्रकाशक : नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ (९८५१०९८०९५) ● सम्पादक : जुजुमान महर्जन ● कार्यकारी सम्पादक : सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ (९८५१०९९४७२), खुसिबुं, यैं । email: lahanaweekly@ gmail .com ● मुद्रक : स्वेतकाली छापाखाना, यैं ।